

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 16

DOM
 2015-03-02
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 409-15

KONKURRENSVERKET	
2015 -03- 0 3	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Tred Reklam Aktiebolag, 556615-3689
 Kanalvägen 5A
 194 61 Upplands Väsby

MOTPART

Karolinska Universitetslaboratoriet
 Inköpsenheten L2:03
 171 76 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Tred Reklam AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 578984

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Karolinska Universitetslaboratoriet (Karolinska) genomför upphandling av blodgivargåvor, dnr 2014-4. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt 4 kap. lagen om offentlig upphandling, LOU.

Upphandlingen genomförs i två steg. I Steg 1 sker en kvalificering av anbudsgivare. De kvalificerade anbudsgivarna ska sedan i Steg 2 lämna in prover som Karolinska därefter kommer att utvärdera.

Tred Reklam Aktiebolag (Tred) ansöker om överprövning och yrkar att det krav som gäller framtagning av likvärdiga prover i steg 2 ska tas bort och endast ersättas av prover som säkerställer kvalitet och utförande som enheten efterfrågar. Det obligatoriska kravet är oproportionerligt. Det är kostsamt att producera likvärdiga eller snarlika prover på det sätt som efterfrågas. Myndigheten skulle kunna efterfråga befintliga kvalitetsprover från bolaget utan enhetens märkning. Företagets kompetens/resurser går att säkerställa genom referenser från tidigare projekt. Kravet innebär också en särbehandling på så sätt att befintlig leverantör har ett fördelaktigt försprång gällande prover som är framtagna under tidigare upphandlad period. Nuvarande leverantör kan bifoga prover utan ekonomiska utlägg. Anbudsgivare lider skada av att delta i upphandlingen då det medför ekonomiska utlägg om anbudsgivaren inte uppfyller kravet.

Karolinska bestrider yrkandet och anför följande. Syftet med det obligatoriska kravet är att säkerställa att efterfrågade produkter finns att tillgå. Kravet är både lämpligt och effektivt för att säkerställa att efterfrågade produkter faktiskt kommer att kunna tillhandahållas. Kravet är absolut nödvändigt. Det finns ingen mindre ingripande åtgärd för att säkerställa detta. Inte heller effekterna av kravet är oproportionerliga i förhållande till syftet eftersom det finns ett stort antal leverantörer som kan tillhandahålla efterfrågade produkter. För att säkerställa produktens

utformning vad gäller färg, form, storlek och kvalitet är det inte tillräckligt att byta ut kravet på likvärdiga prover till endast prover eller att Karolinska tar referenser. Karolinska vill säkerställa att de produkter som erbjuds genom anbudet är de som vinnande anbudsgivare också kommer att ha en avtalsenlig skyldighet att tillhandahålla.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr rättsfallet RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

När en upphandlande myndighet bestämmer föremålet för en upphandling har den stor frihet. Myndigheten kan i förfrågningsunderlaget t.ex. ställa krav beträffande produktens egenskaper. De kraven måste vara kopplade till det som ska upphandlas, dvs. de ska avse och påverka just den efterfrågade produkten (jfr rättsfallet RÅ 2010 ref 78).

Proportionalitetsprincipen innebär att en upphandlande enhet i en upphandling inte får ställa större krav på leverantören eller leveransen än

som behövs och är ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas. För att vara proportionerligt måste kravet anpassas efter sina syften. Om det finns ett annat och mindre ingripande sätt att uppnå syftet med kravet, ska detta mindre ingripande sätt användas.

Principen om likabehandling syftar till att alla anbudsgivare ska ges samma möjligheter när de utformar sina anbud. Det innebär bl.a. att lika situationer inte får behandlas olika och att utvärderingskriterier i en upphandling ska tillämpas lika gentemot samtliga leverantörer som deltar i upphandlingen. Principen medför dock inte en skyldighet för upphandlande myndighet att kompensera för inneboende, naturliga konkurrenshinder så som typiskt sett drabbar vissa leverantörer mer än andra t.ex. höga inträdesbarriärer på en marknad.

Förvaltningsrättens bedömning

I upphandlingens anbudsförfrågan anges bl.a. följande.

2.10 Utvärdering av anbud

[...]

Steg 2

[...]

b) Anbudsgivaren skall senast 2015-01-12 skicka in prover på samtliga produkter som finns i "provpåsen"

c) Karolinska kommer därefter att titta på och utvärdera färg, form, storlek, kvalitet och likhet med "provpåsens" samtliga artiklar.

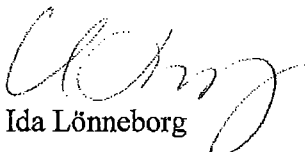
Förvaltningsrätten bedömer att det uppställda kravet är ändamålsenligt och nödvändigt för den aktuella upphandlingen. Utifrån vad som framkommit i målet kan det därför inte anses vara oproportionerligt.

Förvaltningsrätten bedömer även att kravet är utformat på ett sådant sätt att det gäller lika för alla anbudsgivare. Att vissa leverantörer har ett försteg eftersom de redan tidigare har tagit fram de efterfrågade proverna anser förvaltningsrätten är ett sådant naturligt konkurrenshinder som inte strider mot likabehandlingsprincipen.

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att det inte framkommit att det uppställda obligatoriska kravet strider mot principerna om proportionalitet och likabehandling eller någon annan grundläggande princip enligt LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Ida Lönneborg
Förvaltningsrättsfiskal

Helena Boson har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.